

D E C I Z I E

18 decembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței,
judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Vera Macinskaia, Tamara Chișca-Doneva
Ion Vîlcov, Valentina Clevadi

examinînd recursul declarat de către compania de asigurări „Auto-Siguranța” societate pe acțiuni, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de societatea de asigurări-reasigurări „Donaris Group” societate pe acțiuni împotriva companiei de asigurări „Auto-Siguranța”, intervenient accesoriu Podolean Oleg cu privire la încasarea sumei,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 aprilie 2013 prin care a fost respins apelul declarat de către compania de asigurări „Auto-Siguranța” societate pe acțiuni și menținută hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 18 decembrie 2012,

c o n s t a t ă

La 14 august 2012 SAR „Donaris Group” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva CA „Auto-Siguranța” SA, intervenient accesoriu Podolean Oleg cu privire la încasarea sumei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat, că la 25 mai 2011 a încheiat cu SRL „Parc-Tehservice” contractul nr. CSK 2011-03-0011/1 de asigurare facultativă a mijlocului de transport autocamionul de model „DAF 85 CF 430”, număr de înmatriculare SG AM 203 și contractul de asigurare auto CASCO nr.2011-03-0011/7, prin care a fost asigurată semiremorca de model „CARNEHL”, număr de înmatriculare SG AA 866 contra mai multor riscuri, inclusiv și riscul contra prejudiciilor ca rezultat al accidentelor de circulație.

La 22 septembrie 2001 ora 00-40 pe traseul Chișinău-Soroca în apropierea satului Volovița s-a produs accidentul rutier în rezultatul căruia automobilul de model „Dacia Logan”, număr de înmatriculare K AP 280, condus de Podoleanu Oleg, a tamponat

autocamionul de model „DAF 85 CF 430”, număr de înmatriculare SG AM 203 și semiremorca de model „CARNEHL”, număr de înmatriculare SG AA 866, conduse de Onia Victor.

Potrivit deciziei agentului constatator din 22 septembrie 2011 vinovat de producerea accidentului a fost recunoscut Podolean Oleg, șoferul automobilului de model „Dacia Logan”, număr de înmatriculare K AP 280, care deținea polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă nr.AS 0055618, eliberată de CA „Auto-Siguranța” SA, valabilă pentru perioada 14 septembrie 2011 – 13 septembrie 2012.

Susține reclamantul că, după declararea cazului asigurat a fost pornit dosarul de daune nr.2083/11 și nr. 2087/11 din 26 septembrie 2011, iar conform dispozițiilor nr.CSK-11/1565 și nr.CSK-11/566 din 27 octombrie 2011 SAR „Donaris Group” SA a achitat SRL „Parc-Tehservice” despăgubirea de asigurare pentru repararea autocamionul de model „DAF 85 CF 430”, număr de înmatriculare SG AM 203 în mărime de 204 300 lei și a semiremorcii de model „CARNEHL”, număr de înmatriculare SG AA 866 în mărime de 99 450 lei, în baza dispozițiilor de plată nr.5100 și nr.5109 din 05 ianuarie 2012.

Consideră, că în temeiul art. 1329 alin.(1) Codul civil și art.22 alin. (13) al Legii nr.414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagubele produse de autovehicule, după achitarea despăgubirii de asigurare conform contractului CASKO a preluat, în limitele acestei sume, dreptul de creanță pe care asiguratul îl deține în raport cu terțul responsabil de producerea pagubei dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

La 17 ianuarie 2012 a expediat în adresa pîrîtului pretenția nr. 75 privind achitarea sumei de 303 750 lei, însă pîrîtul în lipsa unui motiv a achitat parțial doar suma de 100 000 lei.

Conform art.22 alin. (7) al Legii nr.414 din 22 decembrie 2006, în cazul avarierii sau distrugerii de bunuri, despăgubirea se stabilește în conformitate cu legislația în vigoare privind acoperirea cuantumului pagubelor aduse bunurilor, ținîndu-se cont de pretențiile formulate de persoana păgubită, fără a se depăși diferența dintre valoarea acestor bunuri din momentul producerii accidentului și valoarea rămasă și limita maximă a despăgubirilor de asigurare prevăzută de prezenta lege.

Menționează că, conform facturii fiscale seria JA nr.0504951 din 02 decembrie 2011 proprietarul SRL „Parc-Tehservice” a vîndut rămășițele autocamionului și remorcii care au ars ca metal uzat, iar valoarea rămasă a bunurilor incendiate constituie suma de 17 510 lei.

Prin urmare, pîrîtul, în calitate de asigurator de răspundere civilă auto, este obligat să achite asiguratorului, care a acoperit prejudiciul conform contractului de asigurare benevolă, suma achitată, ce nu va depăși limitele prevăzute de art.14 al Legii nr.414 din 22 decembrie 2006.

Cere reclamantul, încasarea sumei în mărime de 186 240 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 18 decembrie 2012 acțiunea a fost admisă. S-a încasat de la CA „Auto-Siguranța” SA pentru SAR „Donaris Group” SA suma de 186 240 lei și cheltuielile de judecată în mărime de 11 337,20 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 aprilie 2013, apelul declarat de către CA „Auto-Siguranța” SA a fost respins și menținută hotărârea primei instanțe.

La 22 iulie 2013 CA „Auto-Siguranța” SA a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârilor judecătorești și emiterea unei noi hotărâri de admitere în parte a acțiunii, cu încasarea sumei în mărime de 14 065 lei.

În susținerea recursului s-a invocat că instanțele judecătorești au aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată. În acest sens susține că, intimatul s-a adresat în ordine de regres în temeiul Legii nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagubele produse de autovehicule, însă la calcularea despăgubirii de asigurare nu a fost luat în calcul faptul prezenței uzurii autocamionului și semiremorcii menționate, fapt care reiese din prevederile art.24 al Legii menționate.

Consideră că dat fiind faptul că autocamionul de model „DAF 85 CF 430”, număr de înmatriculare SG AM 203 a fost asigurat la suma de 227 000 lei și avea o uzură de 59%, iar semiremorca de model „CARNEHL”, număr de înmatriculare SG AA 866 a fost asigurată la suma de 110 500 lei și avea o uzură de 81%, conform prevederilor art.24 al Legii nr. 414 din 22 decembrie 2006, despăgubirea de asigurare care urmează a fi achitată de către CA „Auto-Siguranța” SA constituie suma de 114 065 lei, din care s-a achitat 100 000 lei, datoria constituind 14 065 lei.

La fel menționează că, suma încasată cu titlu de cheltuieli de judecată pentru acordarea asistenței juridice nu este proporțională timpului și volumului de lucru efectuat.

În conformitate cu art. 434 al. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă că copia deciziei motivate a instanței de apel a fost expediată părților de către Curtea de Apel Chișinău la 20 mai 2013. Astfel, recurentul s-a conformat prevederilor legale și recursul se consideră depus în termen.

Judecând recursul declarat de către CA „Auto-Siguranța” SA împotriva deciziei date în apel, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimatul SAR „Donaris Group” SA, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea hotărârilor judecătorești, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit.a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Instanța de judecată a stabilit, că SAR „Donaris Group” SA a încheiat cu SRL „Parc-Tehservice” contractul nr. CSK 2011-03-0011/1 de asigurare facultativă a mijlocului de transport autocamionul de model „DAF 85 CF 430”, număr de înmatriculare SG AM 203 și contractul de asigurare auto CASCO nr.2011-03-0011/7 de asigurare a semiremorcii de model „CARNEHL”, număr de înmatriculare SG AA 866 și dispunea de polițe de asigurare seria CSK nr.2011-03-0011/1 și seria nr.CSK nr.2011-03-0011/7 (f.d. 19, 35).

La 22 septembrie 2011 Podolean Oleg, conducînd automobilul de model „Dacia Logan”, număr de înmatriculare K AP 280, pe traseul Chișinău – Soroca în apropierea satului Volovița, a tamponat autocamionul de model „DAF 85 CF 430”, număr de înmatriculare SG AM 203 și semiremorca de model „CARNEHL”, număr de înmatriculare SG AA 866, conduse de Onia Victor, care îi aparține în drept de proprietate SRL „Parc-Tehservice”.

Potrivit procesului-verbal din 22 septembrie 2011 de constatare a contravenției și deciziei CPR Soroca, vinovat de producerea accidentului rutier a fost recunoscut Podolean Oleg (f.d. 20). La momentul accidentului rutier Podolean Oleg deținea polița de asigurare seria AS nr.0055618 eliberată de CA „Auto-Siguranța” SA la 14 septembrie 2011 valabilă pînă la 13 septembrie 2011 (f.d. 21).

La 26 septembrie 2011 SAR „Donaris Group” SA a întocmit procesele-verbale de constatare și evaluare a pagubelor nr. 2086/11, cu participarea reprezentantului CA „Auto-Siguranța” SA, prin care s-a stabilit în urma accidentului rutier soldat cu incendiu autocamionul și semiremorca sunt deteriorate complet și necesită înlocuire (f.d. 11-12, 28-29).

Potrivit Acordurilor cu privire la regularizarea dosarului de daune nr.2086/11, încheiate între SRL „Parc-Tehservice” și SAR „Donaris Group” SA la 27 octombrie 2011 și dispozițiilor SAR „Donaris Group” SA nr.CSK-11/1565 și nr.CSK-11/1566 din 27 octombrie 2011 s-a recunoscut evenimentul produs și descris în procesul verbal drept caz asigurat și s-a stabilit cuantumul despăgubirii de asigurare pentru autocamionul de model „DAF 85 CF 430”, număr de înmatriculare SG AM 203, în mărime de 204 300 lei, calculată conform sumei asigurate 227 000 lei ținînd cont de franșiza 10 %, iar pentru semiremorca de model „CARNEHL”, număr de înmatriculare SG AA 866 în mărime de 99 450 lei, calculată din suma asigurată 110 500 lei ținînd cont de franșiza 10% (f.d. 8, 16, 25).

SAR „Donaris Group” SA în temeiul contractul nr. CSK 2011-03-0011/1 de asigurare facultativă a mijlocului de transport și contractul de asigurare auto CASCO nr.2011-03-0011/7, potrivit dispozițiilor de plată nr.5100 și nr.5109 din 05 ianuarie

2012, a achitat SRL „Parc-Tehservice” suma despăgubirii de asigurare în mărime de 204 300 lei pentru autocamionul de model „DAF 85 CF 430”, număr de înmatriculare SG AM 203 și 99 450 lei pentru semiremorca de model „CARNEHL”, număr de înmatriculare SG AA 866 (f.d. 17, 34).

La 17 ianuarie 2012 SAR „Donaris Group” SA a înaintat CA „Auto-Siguranța” SA pretenția nr. 57 de recuperare, prin regres, a despăgubirii de asigurare acordată SRL „Parc-Tehservice” pentru daunele cauzate autocamionul de model „DAF 85 CF 430”, număr de înmatriculare SG AM 203 și semiremorcii de model „CARNEHL”, număr de înmatriculare SG AA 866, însă pîrîtul a achitat parțial suma de 100 000 lei (f.d.39, 40).

Conform art. 1329 alin.(1) Codul civil, asigurătorul care a plătit despăgubirea de asigurare preia, în limitele acestei sume, dreptul la creanță pe care asiguratul sau o altă persoană care a încasat despăgubirea de asigurare îl deține în raport cu terțul responsabil de producerea pagubei dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Potrivit art.22 alin.(1), (11) și (12) al Legii nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagubele produse de autovehicule, despăgubirile se stabilesc în baza unui acord scris între asigurat, persoana păgubită sau reprezentantul ei legal și asigurător ori, în cazul în care nu s-a ajuns la nici o înțelegere, prin hotărîre judecătorească definitivă și irevocabilă.

Dacă, la data producerii accidentului de autovehicul, persoana păgubită are în vigoare un contract de asigurare de bunuri pentru bunurile avariate sau distruse prin accidentul de autovehicul, posesorul unor astfel de bunuri va fi despăgubit în temeiul aceluia contract.

În cazul cînd persoana păgubită se adresează asigurătorului cu care are încheiat contract de asigurare de bunuri pentru recuperarea prejudiciului, constatarea avariilor, soluțiile tehnologice adoptate, evaluarea și stabilirea despăgubirilor vor fi opozabile asigurătorului de răspundere civilă auto al persoanei vinovate, în limita prevederilor prezentei legi.

Întru respectarea prevederilor alin.(12), asigurătorul de bunuri al persoanei păgubite recuperează despăgubirea de asigurare plătită acesteia de la asigurătorul de răspundere civilă auto al persoanei vinovate, în limitele stabilite de prezenta lege pentru unul și același accident.

Prin urmare, Colegiul menționează, că atît prima instanță, cît și instanța de apel, ținînd cont de cumulul de probe prezentate în cadrul judecării cauzei, corect au ajuns la concluzia temeiniciei pretenției înaintate în pricină de către SAR „Donaris Group” SA, asigurătorul de bunuri al persoanei păgubite care este deținătorul autocamionul de model „DAF 85 CF 430”, număr de înmatriculare SG AM 203 și semiremorcii de model „CARNEHL”, număr de înmatriculare SG AA 866, împotriva CA „Auto-Siguranța” SA, asigurătorul de răspundere civilă auto al persoanei vinovate de

comiterea accidentului rutier Podolean Oleg, conducătorul automobilului „Dacia Logan”, număr de înmatriculare K AP 280. și corect s-a încasat de la CA „Auto-Siguranța” SA pentru SAR „Donaris Group” SA suma despăgubirii de asigurare achitată asiguratului în mărime de 186 240 lei.

Nu este întemeiat și se respinge argumentul recurentului cu referire la faptul că la calcularea despăgubirii de asigurare nu a fost luat în calcul faptul prezenței uzurii autocamionului și semiremorcii conform prevederilor art.24 al Legii nr. 414 din 22 decembrie 2006, deoarece se bazează pe interpretarea eronată a normelor de drept material, fără a face distincție între mărimea despăgubirii de asigurare în cazul distrugerii bunului și mărimea despăgubirii de asigurare în cazul avarierii lui. Or, în cazul distrugerii autovehiculului, pătimitul va beneficia de o despăgubire de asigurare echivalentă valorii bunului până la data producerii cazului asigurat.

Conform art.22 alin. (7) al Legii nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagubele produse de autovehicule „Modul de stabilire a despăgubirilor”, în cazul avarierii sau distrugerii de bunuri, despăgubirea se stabilește în conformitate cu legislația în vigoare privind acoperirea cuantumului pagubelor aduse bunurilor, ținându-se cont de pretențiile formulate de persoana păgubită, fără a se depăși diferența dintre valoarea acestor bunuri din momentul producerii accidentului și valoarea rămasă și limita maximă a despăgubirilor de asigurare prevăzută de prezenta lege.

Conform art.23 alin. (1) al Legii nr. 414 din 22 decembrie 2006 „Stabilirea despăgubirilor în cazul avarierii sau distrugerii autovehiculului”, despăgubirea pentru avarierea sau distrugerea autovehiculului nu poate depăși nici una din următoarele valori: a) valoarea pagubei real suportate; b) diferența dintre valoarea autovehiculului de la data producerii accidentului și valoarea rămasă conform actului de reevaluare încheiat de către o unitate de specialitate; c) limita despăgubirii prevăzută de prezenta lege.

Potrivit art.2 și 24 al aceleiași Legi, prin valoare rămasă se subînțelege valoarea părților din autovehicul rămase neavariate în urma distrugerii lui totale sau, dacă acesta nu poate fi restabilit, nu mai mult de 25% din valoarea lui de la data producerii accidentului. Valoarea autovehiculului din data producerii accidentului se determină prin scăderea uzurii din valoarea lui de nou.

Conform art.15 alin. (2) al Legii nr.407 din 21 decembrie 2006 cu privire la asigurări, suma asigurată nu poate depăși valoarea reală a bunurilor asigurate din momentul încheierii contractului de asigurare. În caz contrar, contractul este nul, în virtutea legii, în partea, din suma asigurată, care depășește valoarea reală a bunurilor la momentul încheierii contractului.

Prin urmare, din sensul normelor de drept enunțate rezultă că la stabilirea mărimii de asigurare în cazul distrugerii autovehiculului aceasta constituie diferența dintre

valoarea autovehiculului la data producerii accidentului și valoare lui rămasă, adică valoarea părților din autovehicul rămase neavariate în urma degradării lui.

Menționează instanța de recurs că, conform contractului nr. CSK 2011-03-0011/1 de asigurare facultativă a mijlocului de transport și contractul de asigurare auto CASCO nr.2011-03-0011/7, încheiate între SAR „Donaris Group” SA și SRL „Parc-Tehservice”, costul real stabilit de părți la momentul încheierii contractului de asigurare și suma asigurată a autocamionului de model „DAF 85 CF 430”, număr de înmatriculare SG AM 203 constituia suma de 227 000 lei, iar a semiremorcii de model „CARNEHL”, număr de înmatriculare SG AA 866 suma de 110 500 lei.

Totodată, potrivit raporturilor de evaluare nr. 787/07A din 30 iulie 2012, întocmite de SC “Exauto Plus” SRL, valoarea de piață a autovehiculului de model „DAF 85CF430”, numărul de înregistrare SG AM 203, anul producerii 2005, la data de 22 septembrie 2011, constituie suma de 227 730 lei, iar valoarea de piață a semiremorcii de model „CARNEHL”, numărul de înregistrare SG AA 866 constituie 110 087,92 lei (f.d. 14-15, 31-32).

Din cele expuse, la calcularea despăgubirii de asigurare nu poate fi scăzut coeficientul de uzură a unităților de transport din suma asigurată egală cu valoarea de piață a autovehiculului și semiremorcii menționate la momentul încheierii contractului de asigurare, care a fost ajustată ținând cont de anul de producere a acestora, deoarece pentru stabilirea valorii autovehiculului la data producerii evenimentului asigurat uzura valorică se scade din valoarea lui de nou și nu din costul real al acestuia stabilit de părți la data încheierii contractului.

Astfel, avînd în vedere faptul că valoarea rămasă a autocamionului și remorcii incendiate în rezultatul accidentului rutier din 22 septembrie 2011 constituie suma de 17 510 lei, la plata despăgubirilor de asigurare în cazul distrugerii totale a autovehiculelor, recurentul, în calitate de asigurator al despăgubirii de răspundere civilă auto, este în drept să plătească despăgubirile de asigurare prin scăderea din cuantumul despăgubirii de asigurare a costului părților componente și pieselor autovehiculului rămase neavariate în urma distrugerii lui totale.

În circumstanțele relevate și conform normelor de drept material enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că corect s-a încasat de la CA „Auto-Siguranța” SA pentru SAR „Donaris Group” SA suma despăgubirii de asigurare achitată asiguratului în mărime de 186 240 lei.

Nu poate fi reținut argumentul recurentului cu referire la faptul că instanțele judecătorești nu au dat apreciere argumentelor invocate și au aplicat eronat legea materială, deoarece atât instanța de fond, cât și instanța de apel au apreciat toate probele administrate în cauză, au stabilit circumstanțele faptice ale raportului juridic litigios și au făcut concluzii juste în corespundere cu prevederile normelor de drept material.

În plus, raportînd la actele cauzei, motivele invocate în cererea de recurs și coraborînd temeiurile indicate cu prevederile art.432 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că argumentele aduse în susținerea cererii de recurs nu își găsesc încadrare în prevederile legale.

Totodată, Colegiul va reține întemeiată concluzia primei instanțe privind încasarea cheltuielilor de judecată cu titlu de plată pentru achitarea taxei de stat și asistență juridică în sumă de 11 337,20 lei, aceasta avînd la bază probele administrate la materialele cauzei, cărora le-a fost dată o apreciere juridică cuvenită, în conformitate cu art. 94 Cod de procedură civilă.

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul, că hotărîrea primei instanțe și decizia instanței de apel sunt legale și întemeiate, corespund circumstanțelor de fapt stabilite prin probele administrate și raportate la legea materială, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 al. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către compania de asigurări „Auto-Siguranța” societate pe acțiuni.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 17 aprilie 2013 și hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 18 decembrie 2012, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de societatea de asigurări-reasigurări „Donaris Group” societate pe acțiuni împotriva companiei de asigurări „Auto-Siguranța”, intervenient accesoriu Podolean Oleg cu privire la încasarea sumei.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Vera Macinskaia

Tamara Chișca-Doneva

Ion Vîlcov

Valentina Clevadî